

CVATNJA VINOVE LOZE - VAŽNE NAPOMENE U TEHNOLOGIJI

Posted on 22. svibnja 2019.

Categories: [Savjet](#), [Vinogradarstvo](#)

Cvatnja vinove loze jedna je od najvažnijih fenofaza u razvoju vinove loze. Cvatnja omogućuje oplodnju cvjetića vinove loze, što je preduvjet za urod grožđa. U međimurskom vinogorju, kao i u većini sjevernih vinogorja, cvatnja najčešće počinje krajem svibnja. Prva sorta, koja započinje cvatnju vinove loze, je pinot bijeli odnosno chardonnay. Posljednji u cvatnju kreću graševina i sauvignon. U nekim godinama kada naglo zatopli, gotovo sve sorte krenu s cvatnjom u razmaku od svega pet do šest dana, dok u nekim godinama, kad za vrijeme cvatnje nastupi zahlađenje, razmak između otvaranja cvjetova chardonnaya i sauvignona može biti i do 14 dana.

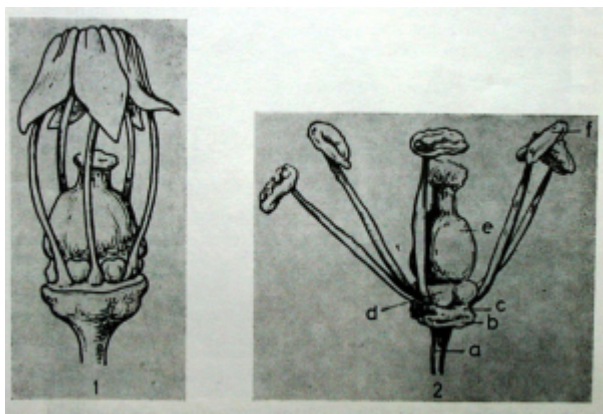

Foto Dr. D. Burić

Cvatnja započinje kada se dnevne temperature kreću između 10 °C u jutarnjim satima i do 25 °C u popodnevnim satima. Nakon što dođe do oplodnje, iz plodnice će se razviti bobica sa do četiri sjemenke, a njuška i vrat tučka osuše se i otpadnu.

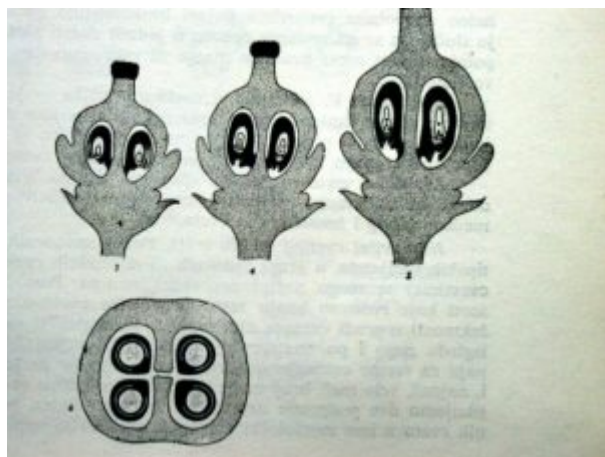

Foto Dr. D. Burić

Kako cvate vinova loza ?

Cvatnja vinove loze započinje odvajanjem sitnih zelenih latica na osnovi cvijeta, koje se u vinogradarskom žargonu nazivaju „kapicom“. Vrhovi latica savijaju se prema gore, istovremeno prašnici postaju sve veći, izravnavaju se i izbace kapicu. Otvaranje cvjetića, odnosno izbacivanje kapica, više ovisi o temperaturi proteklog dana nego o temperaturi tog dana. Nakon toplog i sunčanog dana slijedi jače otvaranje cvjetića, dok se nakon hladnog dana otvara puno manje cvjetića. Ako se prati otvaranje cvjetova tijekom jednog dana, može se konstatirati da postoje dva glavna perioda otvaranja cvjetova. Prvi je jutarnje otvaranje, koje za vrijeme sunčanog dana traje između 9-11 sati i u kojem se otvori oko 80 % cvjetića tog dana te poslijepodnevno otvaranje, u kojem se otvori tek 20 % cvjetića, a nastupi nakon najvećih vrućina između oko 16-18 sati. Vinova loza je samooplodna.

Cvatnja loze, otvoreni cvjetići

Mogući problemi u cvatnji vinove loze

Na cvatnju i oplodnju jako utječu dnevne temperature. Suho i vjetrovito vrijeme negativno se odražava na oplodnju vinove loze, pošto se suši njuška tučka te je polenu teže proklijati bez vlage.

Ovo su vrlo rijetki slučajevi na sjeveru zemlje. Za vrijeme zahlađenja i kiše, temperature za klijanje polena postaju najčešće preniske te se proces klijanja prekine prije nego što je oplodena bobica. Niske temperature u cvatnji nisu rijetkost u vinogorjima na sjevernu lijepe naše te ponekad znaju na osjetljivim sortama, kao što su rizling rajnski, traminac, sauvignon, biti uzrok čak i do 70 % manjeg uroda. Sve osjetljive sorte treba dobro oplijeviti te odstraniti većinu donjih zaperaka i listova, koji pokrivaju grozdove, kako bi uvjeti u cvatnji bili što bolji: što više sunca i prozračnosti. Ponekad je kod sorata sa zbitim bobicama u grozdu dobro da se ne oplode baš sve bobice u cvatnji, pošto bi njihovim kasnijim rastom došlo do prevelikog „naguravanja“ te pucanja i otežane zaštite peteljkovine. Jedino sorta graševina, koja cvate posljednja, može ponekad dobro ocvasti čak i pod kapičicom za vrijeme hladnijeg ili kišovitog vremena.

Problemi nedostatka bora u cvatnji

Bor je mikroelemenat od velike važnosti za vinovu lozu, naročito za transport ugljikohidrata iz lista u plodove, sintezu ugljikohidrata te pravilno odvijanje cvatnje i oplodnje, koje se očituje u većoj i bržoj klijavosti polena. Nedostatak bora u fenofazi cvatnje može usporiti klijanje polena, koji bez dovoljno energije za hladnijih dana ne stigne izvršiti oplodnju i stvoriti sjemenke, a time i bobice loze. Simptomi na listovima su mramoriranje, na cvatu dio cvjetića se osipa, a pojedine bobice poprimaju smeđasto plavu tamnu boju. Za razliku od simptoma plamenjače, ovdje nema sporulacije. Bor je vrlo ispriljiv elemenat u tlu pa o tome treba voditi brigu prilikom gnojidbe vinograda. Ako iz nekog razloga dođe do manjka bora u tlu (kišna godina, pjeskovito tlo i sl.) možemo pomoći folijarnim gnojivima, koja sadrže bor. Da bi folijarna primjena bora dala rezultate, treba ju primijeniti najmanje do 10-14 dana prije početka cvatnje, po mogućnosti za ne prevrućeg dana ili u kasno poslijepodnevni satima. Prije toga treba provjeriti mogućnost miješanja s fungicidima.

Nedostatak bora na sorti chardonnay, Štrigova

Problemi s viškom dušika u cvatnji

Vinogradi pregnojani dušikom vrlo su skloni osipanju. U tom slučaju teško je pomoći u trenutnoj

vegetaciji. Stanje se može donekle ublažiti tako da se pred cvatnju izvrši folijarna prihrana s gnojivom s naglašenim fosforom i borom. Drugo, što se može učiniti, je desetak dana pred cvatnju oprtgati dio donjeg lišća i zaperke, kako bi se što više cvjetića vinove loze izložilo suncu, toplini i prozračnosti. Istovremeno treba izvršiti lagano pinciranje vrhova (5-10 cm) mladica loze, kako bi se energija privremeno preusmjerila u niže dijelove mladica, gdje se nalaze grozdovi.

Problemi u zaštiti od bolesti i štetnika za vrijeme cvatnje

Prije dvadesetak godina vodeći problem u zaštiti vinograda pred cvatnju, naročito u vinogradima manjih hobi vinogradara, bilo je prskanje protiv plamenjače kontaktno preventivnim fungicidima u fenološkoj fazi neotvorene kapice. Kad je nakon dan - dva cvatnja počela, tretirana kapica se odvojila i pala na tlo, a glavni organi, plodnica i tučak su ostali nezaštićeni. Rezultat je bio: zdravo lišće s grozdovima nakon cvatnje punim plamenjače. Kako je za vrijeme cvatnje uvijek bolje ne ulaziti u vinograd i provoditi zaštitu atomizerom, možete si pomoći tako da tik pred cvatnju vinograd zaštitite nekim od sistemskih fungicida, oni tada dopiru do najvažnijih dijelova vinove loze pa i pod kapicu, koja se odvoji i odbaci. Čak i tada se često zaboravlja da je upravo u tijeku cvatnje najveći porast mladica vinove loze (od 5-10 cm na dan). Sve što je novo naraslo, a nije oprskano preventivnim kontaktnim fungicidima, nezaštićeno je. Sistemski fungicidi, iako ulaze u tkivo lista, naglim rastom postaju razrijeđeni pa je opet upitna dostatna zaštita protiv bolesti. Ako je cvatnja razvučena i duže traje zbog hladnog vremena, a opasnost od plamenjače je vrlo visoka, uvijek se može izvršiti zaštita u kasnim popodnevnim satima, pošto je glavno otvaranje cvjetića i oplodnja u priepodnevnim satima za vrijeme sunčanog dana. Nakon hladnog dana vrlo je slabo otvaranje cvjetića i nije problem ako treba predvečer izvršiti zaštitu protiv plamenjače.

U hladnim i kišnim godinama moguća je i pojava sušice cvata. Radi se o bolesti, koja napada peteljkovinu grozda. Cvjetovi poprimaju smeđu boju, a mlade zametnute bobice pocrne i ostaju tvrde. Simptomi podsjećaju na simptome rane zaraze plamenjačom, ali kod sušice cvata nema naknadne sporulacije tj. bijele prevlake. Simptomi sušice mogu neupućenima nalikovati i na jaki manjak bora, kod kojeg također najmanje bobice ostanu tamno smeđe - tamno plave, dok je peteljkovina ovdje zelena.

Plamenjača na grozdu u cvatnji

Autor teksta: Adrian Horvat, dipl. ing. agr.